

"Hakkame tähtedega mängima"

Alushariduse vanempedagoogi Jelena Madisson

- **Meisterdage tähti.**

Kui tähed ei taha kuidagi meelde jääda, siis võtke appi käeline tegevus. Maalige, voolige, ja meisterdage tähti erinevatest materjalidest. Nii toimides peab laps kaasa mõtlema ja tähed sööbivad paremini mälu. Las laps teeb meisterdatud tähtedest päris oma aabitsa.

- **Algul lühikesed sõnad.**

Kui osa tähti on juba selged, siis hakake nendest sõnu moodustama - algul 2-3 tähte kasutades. Las laps loeb, laob ja kirjutab neid sõnu. Praeguste umbes 40 aastaste põlvkond õppis lugema Karu-aabitsa järgi ja see raamat pole ka tänaseks sugugi aegunud.

- **Analüüsi sõnu.**

Ütle lapsele sõnu ja lase tal kuulata, kas küsitud häälik asub sõna alguses, keskel või lõpus. Või lase tal ära arvata, millise häälikuga sõna algab või lõpeb. Et lapsel hääliv sõna meelest ei läheks, oleks kasulik tähistada sõna pildiga / tähekaardiga. Pildikaardile võib sõna kirjutada või kleepida- laps näitab sellelt, millist häälikut ta häälib.

- **Lugege igal pool!**

Meie ümber on tohutult silte, mille lugemisest koos lapsega saab teha lõbusa mängu. Lugege tänavasilte, kirju liiklusmärkidel, reklaamid, pakenditel- kõikjal.

- **Tegelege lugemisega iga päev!**

Lugeda võiks tegeleda iga päev, mitte ainult siis, kui meelde tuleb või on tuju. Lugema õppimine ei tähenda sugugi, et peab iga päev laua taga istume ja tähti tuupima. Ei! Las laps proovib köögis, poes pakendite silte, väljas tänavanimedid lugeda.

- **Käige raamatukogus!**

Tee lapsele raamatukogu kaart ja lase tal endale ise raamatuid valida.

- **Kleepige esemetele sildid peale!**

Nõnda jätab laps sõnad välimuse järgi meelde. Seda meetodit nimetatakse täissõnameetodil lugema õppimiseks.

- **Olge leidlikud lapse huvimid ära kasutama.**

Näiteks kui lapsele meeldib joonistada, kirjutage erinevaid sõnu, nagu „puu“, „meri“, „liiv“ jne, laske lapsel sõna kokku lugeda ja vastav pilt joonistada. Hiljem võib joonistustest koostada kunstialbumi.

- **Tundke loetu vastu huvi.**

Kui laps juba loeb, siis oleks hea, kui ei piirduta vaid raamatu läbilugemisega, vaid tegeletakse sellega natuke rohkem: esitatakse loetu kohta küsimusi, jutustatakse lugu ümber, meisterdatakse raamaututegelasi, luuakse loo põhjal lauamäng või joonistatakse sellest pilte.

- **Võtke appi tähemängud.**

Lastele meeldivad enamasti igasugused sõnamängud, ristsõnade lahendamine, lünkade täitmine, salakirja koostamine.

- **Tehke koju lugemispesa.**

Raamatud võiksid seista riivis lapse silmade kõrgusel ja nii, et kaaned on tema poole-see mõjub ahvatlevamalt kui raamatuselgade vaatamine. Tähed võiksid olla lapse silma all, kuid ei maksaks kohe välja panna kogu tähestikku, vaid ainult need tähed, mida laps juba tunneb. Uusi tähti lisatakse juurde siis, kui neid õpitakse.

- **Kirjatähed tulevad ise.**

Kirjatähti pole vaja spetsiaalselt õpetada, sest need saavad hiljem töö käigus iseenesest selgeks. Lapsele õpetatakse kõigepealt trükitähti sellepärast, et neid on lihtsam kirjutada - lapse peenmotoorika pole veel nii arenenud, et kohe kirjatähti maalida.

- **Hääli ise õigesti.**

Lastevanemate põhiviga on see, et nad ütlevad näiteks s-, l-, või j-tähe asemel „ess“, „ell“, „jott“. Kui lapsele on niimoodi tähti õpetatud, siis ta ei oska sellelt põhjalt sõnu kokku veerida. Seda viga on muidugi võimalik siluda, aga see võtab aega.

- **Varu kannatust, kui lapsel kohe lugemine välja ei tule.**

Iga laps areneb omas tempos. Ära võrdle last ei vendade- õdede ega teiste lastega. Seda tehes võtad temalt huvi lugemise vastu. Sinu laps võib lugema õppida ka täiesti üleöö.

Allikas „Pere ja kodu“, veebruar 15 a.

Artikleid, praktilisi soovitusi ja ideid, kuidas toetada lapse lugemishuvi ning luua mänguline lugemiskeskond, leiab leheküljelt
<http://jmadisson.wordpress.com>